

kultur **TRØKK**

NR. 2:2013 • INFORMASJONSBLAD FRA NORSK KULTURSKOLERÅD

FORSIDEMOTIV: MARI JOANNE GAUSTAD HAGEN, FOTO: EGI L HOFSLI

- S:06 DRØMMESTIPENDET JUBILERER
- S:11 GROMUS - BROBYGGENDE SUKSESS
- S:18 PORTRETTINTERVJU MED PER FUGELLI

Norsk kulturskoleråds informasjonsblad

Redaktør: Egil Hofslie

Annonseansvarlig: Inntil videre redaktøren

Layout: Guri Jermstad AS

Trykk: GRØSET™ Miljømerket trykkeri, lisensnr. 241 148

Redaksjon:

Egil Hofslie, redaktør

Telefon: 908 35 229

E-post: egil.hofslie@kulturskoleradet.no

Annonseavdeling:

Kontakt redaktør for bestilling og andre henvendelser om annonsering

Annonsepriser:

Helside: 6600 kr

Bakside (helside i spesielt format): 6100 kr

Halvside (liggende format): 4400 kr

I tillegg tilbyr vi annonser av tre ulike bredder:

Enspaltere: 56 mm

Tospaltere: 118 mm

Trespaltere: 180 mm

Mm-pris (måles etter høyde) for disse: 10 kr

Gode rabatter:

Gis om flere innrykk er aktuelt

Utgivelser 2013:

Nr. 1: 18. mars

Nr. 2: 5. juni

Nr. 3: 30. september

Nr. 4: 9. desember

Annonsefrister: Fins på nettstedet

kulturskoleradet.no. I søkefeltet skriver du

Annonse- og utgivelsesinformasjon

Opplag: 5.000

Abonnement:

Bladet distribueres gratis til landets

kulturskoler. Alle andre som vil kan

også abonnere. Ta kontakt for tilbud

Utgever:

Norsk kulturskoleråd

Postadresse: 7491 Trondheim

Besøksadresse: Fjordgata 1

Telefon: 73 56 20 00

Telefaks: 73 56 20 01

E-post: post@kulturskoleradet.no

Internettadresse: kulturskoleradet.no

:direktøren direkte

Takk for meg!

Dette blir mitt siste innlegg i Kulturtrøkk før jeg takker av som direktør.

Tusen takk for en veldig spennende og meningsfull tid sammen med dere alle, dette har vært en utrolig lærerik tid. Fra Landsmøtet 2010 i Fredrikstad og fram til i dag, har jeg hatt den glede å få lov til å være med å drive arbeidet i Norsk kulturskoleråd, og jeg ser fram til å følge utviklingen videre, om enn fra et annet ståsted.

Landsmøtet 2012 ga oss tydelige føringer på hva vi skal jobbe med i innværende periode, og vi tror at vi har fått et bedre styringsverktøy som kan samle organisasjonen. Vi har vedtatt Strategi 2020, og arbeider for å etablere en tettere kontakt mellom de politiske nivåene i organisasjonen.

Vi har også engasjert oss sterkt i det europeiske samarbeidet gjennom Europeisk musikkskoleunion (EMU), og den nordiske kulturskolemodellen blir løftet fram utenfor våre landegrenser.

Det er en svært spennende tid for kulturskolene i Norge. I Kulturutredningen 2014 (NOU 4:2013) er kulturskolene løftet fram som «den kulturelle grunnmuren» i kommunene. Det er en anerkjennelse av betydningen kulturskolene har og kan få i framtiden, og det hjelper oss i argumentasjonen om de framtidige rammevilkårene for skoleslaget.

Samtidig framhever Stortingsmelding 20 (2013); «På rett vei», hvilken betydning kulturskolene har for kvaliteten i kunst- og kulturoplæringen i kommunene. Med en ny rammeplan for kulturskolene ser vi fram til en tydeligere beskrivelse av kulturskolenes samfunnsmandat og kriterier for kvalitet i hele opplæringsløpet.

Hva blir våre største utfordringer framover? Sett fra mitt ståsted er spennet i forventninger fra det å øke antall elevplasser i kulturskolens ordinære undervisning til det å utvikle nye tilbud som kan nå enda flere, en stor utfordring. Vi skal sikre kvalitet i tilbudene, og samtidig være åpne for andre organiseringsformer og nye arbeidsmåter i undervisningen.

Jeg vil gjerne takk alle ansatte og valgte i organisasjonen for et godt samarbeid. Sammen er vi sterke, og jeg ønsker dere lykke til i det videre arbeidet for utviklingen av kunst- og kulturoplæringen i Norge.

kommentator: *inger anne westby*
direktør, Norsk kulturskoleråd

Som hus på månen?

Når Mikael Genberg langt på veg lykkes med hus på månen, da lykkes vel vi med kulturskole for alle?

Genberg, svensk kunstner, kjent for kreative hotellkonsept i trær og under vann, ønsker å realisere et rødt hus på månen. Med sin overjordiske sjarm, sitt mot, sine visjoner og sin forståelse for «timing» av rett kompetanse, skaffer han seg nettverk i maktens korridorer. «Huset på månen» er nå et prosjekt hos NASA. I tillegg ble en pappmodell av huset smuglet inn i romfergen Discovery og sluppet løs inne i fartøyet!

Vi må flytte fokus vekk fra små problemer og se hva vi kan få til. Prosjektet «Huset på månen» viser at «alt er mulig». Kan vi utvikle politiske debatter om skyld for ventelister? Kan politiske forslag til løsninger for «kulturskole til alle» bli avkrevd i fremtidige debatter? Kan Norsk kulturskoleråd oppleves som viktig kunnskapsarena vedrørende løsningsorientert arbeid - for alle politikere?

Kan vi også

- systematisk arbeide med miljøer uten kunnskap om hva en kulturskole innebærer av vekstpotensiale for barn.
- systematisk utfordre pussige teorier som differensierer verdi av fag som realfag, språk, samfunnskunnskap, musisk virke. Herunder synliggjøre hvordan det å inkludere musisk virke påvirker motivasjon for læring, læringsformer og læringsutbyttet - i tillegg til den egenverdi musisk virke har.
- arbeide for at barnevern, NAV, og diverse reformer knyttet til særlige behov, vurderer kulturskolen som redskap på systemnivå.
- arbeide for at ressursinnsats for lavterskeltiltak som ungdomsklubber, oftere kobles kreativt til kulturskoler på systemnivå - uten å forringe hverandres integritet og særegenhet.
- forsøke å synliggjøre kulturskolens potensial som musisk ressurscenter, slik at kulturskolen fremstår som et tydelig alternativ før det opprettes kulturfaglige stiftelser/gjøres

organisatoriske grep med tilsvarende mandat og oppgaver som kulturskoler allerede har.

- arbeide for at ansvar for Den kulturelle skole- og barnehagesekk og spaserstokkproduksjoner legges til flere kulturskoler.

Hva kreves av oss?

1) Mot. Når vi utfordrer satte strukturer, så kan det i perioder kjennes ubekvent.

2) Visjon. Vi må skape et tydeligere bilde av kulturskolen, og ikke la visjonen bli hindret av mentale sperrer mot hva vi tror er mulig eller ikke.

3) Kompetanse. Vi må ikke besitte all kompetanse selv, men sørge for å gjøre kompetente miljøer delaktige i vår visjon.

kommentator:
heidi hesselberg løken
nestleder, Norsk
kulturskoleråd

:kunstglimt

læreren kommentar: Oppgaven tok utgangspunktet i «fluebindingsteknikk» både når det gjaldt måten å forme objekt på samt som inspirasjon til et fantasiinsekt. En tredimensjonal oppgave for de yngste kunstelevene på kulturskolen. Innledningsvis ble elevene vist ulike insekt, og vi diskuterte hva som kjennetegnet disse. Deretter en presentasjon av ulike insekt-imitasjoner. Så ble elevene vist ulike teknikker for å feste materialene til metallpinnen på samt måter å utforme insektene på. Som å lime, binde, knytte, sy, stifte, klemme, tvinne osv.

Insektene skulle festes til en metallpinne forankret i en sokkel av sement som elevene hadde støpt. Til insektene hadde elevene tilgang til mange materialer: kaffebønner, korker, trepinner, tekstiler, plastkuler, fjær, nylonnetting ... Utfordringen i oppgaven var å avgrense materialvalget og finne passende festeteknikk til de valgte materialene samt å ta stilling til om kvalitetene ved materialer skulle ligge til grunn for insektets endelige utseende eller om en valgte materialene som passet til å realisere det fantasiinsektet en ville lage. Resultatet ble mange oppfinnsomme og kreative løsninger.

elever/kunstnere (fra øverst til venstre og med klokka):
Nora Løvdal (8 år), Alexandra Engervik (8 år), Ajna Halima Hadrovic (8 år), Pia Stokkelien (9 år).

skole: Kristiansand kulturskole · **lærer:** Rudi Willem

:fakta

Kulturskoledagene kan romme flere

kristiansand: Mange er påmeldt til Kulturskoledagene 2013, flere kan få plass. Arrangementet er tre måneder unna, og jo snarere du melder deg på, jo større er sjansen for at du kan få oppfylt førsteønskenes dine hva gjelder kurs.

5. og 6. september 2013 er datoene for tidenes sjuende Kulturskoledagene, og stedet er Kristiansand. Kulturskoledagene er kulturskoleansattes viktigste, faglige møtested for utvikling, inspirasjon og oppdatering. I løpet av to dager kan en velge seg fire av over 30 ulike kurs og foredrag, og alt er gratis for kulturskoleansatte. En betaler bare kostnader knyttet til reise, overnatting og bespising.

I tillegg til det faglige har arrangementet et viktig sosialt aspekt. Her får en møte mange som arbeider innen samme felt, og utveksle erfaringer samtidig som en har det trivelig i lag. Sånt legger et godt grunnlag for samarbeid og kontakt i framtida.

Fullstendig program fins på Norsk kulturskoleråds hjemmeside, der du også kan melde deg på. Gå inn på kulturskoleradet.no, velg [Påmelding](#) i fanen øverst, og deretter [Kulturskoledagene 2013](#) i menyen til venstre.

Helsefremmende skoleslag?

Per Fugelli åpner det hele med et foredrag titulert «Kulturskolen - vårt nye apotek».

69-årige Fugelli er lege og professor, men kanskje mest kjent som ivrig samfunnsdebattant, som siden 90-tallet har deltatt i en rekke debattprogrammer, både på tv og radio samt ytret seg flittig i avis- og tidsskriftspalter.

Både i forskning og undervisning er Fugelli opptatt av hvordan fordeling av makt og goder i samfunnet påvirker menneskenes helse. Og da ikke om makt og goder bare i økonomisk forstand, men også om fordeling av verdier som trygghet, frihet og verdighet.

Per Fugelli er tildelt Fritt Ords Pris, også omtalt som Fritt Ord-prisen; en årlig, høyhengende utmerkelse gitt av stiftelsen Fritt Ord. Fugelli fikk prisen for å ha gitt en stemme til kreftsyke og de som står ansikt til ansikt med døden.

Les portrettintervju med Fugelli på sidene 18-19.

Mystisk avslutning

Etter Fugellis foredrag venter det Kulturskoledagenes deltakere fire kurssesjoner fordelt på to dager, der hver deltaker kan velge seg fire kurs og/eller foredrag fra en

orientalsk dansekurs: Drømmetreffvinner Guro Elde Paulsen skal sammen med Majken Wærdahl kurse i orientalsk dans.

meny på drøyt 30 ulike tilbud. Tilbudene er plassert under vignetter som Musikk, Dans, Teater, Visuell kunst, Skapende skriving, Kunstnerisk ledelse, Ledelse, For de yngste, På tvers. Også den nye Kulturskoletimen vil bli viet plass.

I tillegg får deltakerne festmiddag på arrangementshotellet Radisson Blu Caledonien Hotel og et musikalsk forspill. Og helt til slutt venter et avslutningsforedrag titulert «Skråblikk på norsk mentalitet», uten at arrangøren nå vil røpe hvem foredragsholderen er.

tekst og foto: egil hofslø

interaktiv musikkteori: Vidar Sæther kurser om musikkteori på moderne og inspirerende vis. **foto: privat**

ordsmak: Siw Cathrine Christiansen kurser i skapende skriving. **foto: privat**

endringsprosesser: Pål Roland tar for seg implementering av endringsprosesser i kulturskolen. **foto: UiS**

Kursending

kristiansand: Siste tilbudet innen visuell kunst (VK4) er endret. Utstillingsbesøket ved Sørlandets kunstmuseum utgår da utstillinga tas ned allerede i sommer. I stedet vil Per Fronths «Fotografi som verktøy for historiefortelling» (VK3) bli utvidet og strekke seg over to økter, altså fra kl. 8.30 til 12.45 fredag 6. september.

Vil flytte kulturskolen departementsmessig

oslo: Engerutvalget foreslår i Kulturutredningen 2014 at kulturskolens i framtida bør legges under Kulturdepartementet. Utvalget ønsker også det skal settes i gang arbeid forskriftsarbeid knyttet til dagens kulturskolelovgiving.

Forslaget om departementsbytte har det blitt en viss debatt rundt. Noen applauderer forslaget, andre - som kunnskapsminister Kristin Halvorsen - taler forslaget midt i mot (se sak side 12).

Kulturutredningen 2014 ble tidlig i mars lagt fram av utvalgsleder Anne Enger. I utredningen heter det blant annet følgende om kulturskolen og flytting til Kulturdepartementet:

«Utvalget konkluderer med at det både vil sikre skoleslagets kulturpolitiske betydning og styrke departementets samordningsrolle at det skjer en flytting av ansvaret til Kulturdepartementet. Opplæringsloven må som en konsekvens av dette endres, og kulturloven må utstyres med bestemmelser tilsvarende paragraf 13-6 i opplæringsloven».

Om forskriftsarbeidet skrives det:

«En måte å sikre en fortsatt utbygging av kulturskoletilbudet på, er gjennom lovgivingen. Dagens kulturskolelovgiving krever at kommunene skal ha et musikk- og kulturskoletilbud, men fastsetter ikke krav til omfang, innhold og kvalitet. Utvalget anbefaler at det samtidig som paragraf § 13-6 i opplæringsloven flyttes til kulturloven, foretas en endring slik at det blir anledning til å knytte en forskrift til den. Utvalget anbefaler også at forskriftsarbeidet igangsettes med det mål å utarbeide nasjonale standarder for kulturskolen slik kulturskoleutvalget foreslår, og at kulturskolen sikres som en attraktiv arbeidsplass med lønns- og arbeidsvilkår som følger standardene i skoleverket forøvrig. Dette vil tydeliggjøre kommunenes ansvar overfor ansatte og elever og gi elever og foreldre en forståelse for hva de med rimelighet kan forvente av kulturskolen.»

Gledet kulturministeren

Kulturutredningen 2014 ble satt ned av Regjeringen våren 2011 for å utrede utviklingen i norsk kulturpolitikk etter 2005, og gi en vurdering av de viktigste utfordringene kulturpolitikken står foran i årene som kommer. Utvalget har lagt fram sine vurderinger i form av en NOU.

- Jeg er glad for at hovedbildet er at vi er i mål eller nær mål for de fleste kulturløftene vi har gitt, sa kulturminister Hadia Tajik da hun mottok utredningen. - Vi har selv bedt om denne kritiske gjennomgangen for å ha et godt grunnlag for arbeidet med det neste store Kulturløftet. Denne uken starter vi arbeidet med oppstartskonferanse i Oslo, og de neste ukene og månedene skal vi dra til alle landets fylker for å få innspill fra alle deler av kulturlivet, fortsetter hun.

- Kulturløftet representerer en imponerende satsing som har kommet hele kulturlivet til gode. Det har vært et spennende og utfordrende oppdrag. Vi har møtt stor interesse fra aktørene i kulturlivet og håper NOU-en vil føre til debatt og meningsbrytning, sier utvalgsleder Anne Enger.

Kunstproduksjon, kvalitet og publikum

Hovedbildet utvalget har tegnet av den statlige kulturpolitikken etter 2005 er at regjeringen har kommet langt i å oppfylle målene som beskrives i Kulturløftet I og II.

Det økonomiske løftet har vært en viktig investering i samfunnets kulturelle infrastruktur, som har bidratt til en opprustning av nasjonale og regionale kulturinstitusjoner. Utvalget mener at

utvalgsleder: Anne Enger har ledet utvalget som i mars leverte Kulturutredningen 2014.

oppmerksomheten nå bør rettes mot mer kunstproduksjon, kvalitet og publikum. Dette bør gjøres gjennom:

- mer fleksibel drift av teater- og orkesterinstitusjonene
- innføring av et nytt system for eierstyring av kulturinstitusjonene som muliggjør en oppfølging av kvalitetsmålet
- mer samarbeid mellom kulturinstitusjoner og frie grupper
- at kulturinstitusjonene i større grad stimulerer til den skapende, kunstneriske virksomheten
- i større grad å rette ressursinnsatsen inn mot formidlingstiltak
- å styrke støtteordningene under Norsk kulturfond
- å trappe opp forskningsinnsatsen på kunst- og kulturpolitikken gjennom etablering av forskningscenter for kultursektorforskning

tekst og foto: egil hofslis

Ti år - tusen stipend

trondheim: Når lista over hvem som får Drømmestipendet 2013 nå offentliggjøres, har stipendordningen nådd en milepæl: ett tusen stipend er i løpet av ti år utdelt til kulturutøvende unge.

Over 400 kandidater ble nominert til Drømmestipendet 2013, fra drøyt 250 norske kommuner. Igjen hadde juryen en svært krevende jobb med å finne de 100 som nå har fått stipend. Det vanskelig ligger i følge både fagjury- og drømmejury-medlemmer i å måtte velge "bare" 100 blant så mange sterke kandidater.

Her var det rikelig med kulturutøvere på høyt nivå, med både hårete, artige og spennende drømmer samt med lyst til å fortsette sin kunstneriske utvikling. Årets juryleder, Rolf Løvland, er sikker på at Drømmestipendet også denne gangen har stor betydning, både for mottakere og for de øvrige nominerte:

– Viktig skulderklapp

– Jeg ble glad for å bli spurt om å bidra til årets utdeling av Drømmestipendet. For både de hundre mottakerne og de øvrige nominerte kan dette være et avgjørende

vippepunkt i utviklingen, kanskje det faglige skulderklapp som skal til i arbeidet videre mot de store målene. Kunstnere trenger å bli sett og hørt, og nettopp Drømmestipendet kan være en viktig bekreftelse, sier Rolf Løvland, og fortsetter:

– Jobbing og drøm er likeverdige og nødvendige elementer i oppbyggingen av en kunstnerkarriere. Derfor liker jeg «drømmen» i Drømmestipendet. Uten visjon og intuisjon blir terping og lærling ubesjelet og mekanisk. Kunsten ligger i drømmen og intuisjonen, det handler om følelser og disiplin. Jobb hardt - drøm mye!

Dette er altså tiende gang Drømmestipendet utdeles i regi av Norsk kulturskoleråd og Norsk Tipping. Igjen utdeles intet mindre enn én million kroner fordelt på 100 stipendmottakere. Hver av dem får 10.000 kr - i tillegg

til den verdifulle anerkjennelsen og synliggjøringen en slik tildeling innebærer.

Gjør stas på de nominerte

Det er ikke lenger sånn at Drømmestipendet «bare» er et stipend som ble utdelt første uka i juni til hundre unge kulturutøvere. Nå er det flust med drømmestipend-arrangement spredt utover hele året.

Og spesielt i vårhalvåret - i forkant av stipendutdelingen - er det mange drømmestipendrelaterte arrangement. Både «... og de nominerte er ...»-forestillinger, Mestermøter og Signalarrangement.

De ulike arrangementstypene har ulik form:

- «... og de nominerte er ...»: regional forestilling med regionens nominerte til Drømmestipendet 2013. Tanken er at de nominerte skal bli synliggjort og få en nyttig og artig erfaring i en profesjonell ramme
- Mestermøter: møter mellom nominerte ungdommer og ressursmiljø/ressurspersoner i regionen
- Signalarrangement: Regionale og lokale markeringer av ulike typer med fokus på Drømmestipendet

Gjennomførte arrangement

... og de nominerte er ...: Gjennomført i Finnmark, Oppland, Sør-Trøndelag, Akershus, Troms, Nord-Trøndelag og Vestfold.

Mestermøter: Er gjennomført eller skal gjennomføres dette året både i Vestfold, Finnmark, Region øst (Akershus, Oslo, Østfold), Sør-Trøndelag og Hedmark.

Signalarrangement: Gjennomført i Hordaland og Sogn og Fjordane,

stipend i år: Erlend Moe (t.v.) fra Klæbu i Sør-Trøndelag får Drømmestipendet 2013.

tekst og foto: egil hofsli

Drømmejubileum

oslo: I år utdeles Drømmestipendet for tiende gang, og Norsk kulturskoleråd og Norsk Tipping og synes det er grunn i massevis til både å slå på stortromma og spille på fioliner.

Onsdag 5. juni offentliggjøres hvem som får Drømmestipendet 2013. Samme dag kl. 18:00 feires Drømmestipendets tiårsjubileum med en festforestilling i Christiania teater i Oslo.

– Da feirer vi alle dere som bidrar til at barn og unge får gode rammer for kunst- og kulturoplæring i hjemkommunen sin, det gode samarbeidet mellom Norsk kulturskoleråd og Norsk tipping – og ikke minst drømmestipendmottakerne selv!

Det sier Åste Selnæs Domaas, prosjektleder for Drømmestipendet.

– Vi byr på en drømmeforestilling med drømmestipendmottakere fra 2004 fram til i år. Med innslag som spenner fra sirkus til klassisk fiolin. Årets juryleder; Rolf Løvland, blir også med oss, sammen med sin medspiller i Secret Garden; Fionualla Sherry, sier Selnæs Domaas.

tekst: egil hofsl

på plass: Rolf Løvland, juryleder for Drømmestipendet 2013, stiller på den nasjonale markeringa i Oslo 5. juni. foto: svein tybakken / kristiansand kommune

Drømmer om å bli profesjonell ballettdanser

oslo: En av Oslo fylkes to mottakere av Drømmestipendet 2013, er den 15-årige ballettdanseren Filip Van Hansen (bildet).

– At noen ser potensialet mitt og vil hjelpe meg på vei med et stipend, er selvsagt veldig inspirerende, sier Filip.

Oslogutten begynte å danse klassisk ballett ved ballettskolen ved Den Norske Opera & Ballett da han var ni år, og har hatt roller i oppsetningene «Nøtteknekeren», «Tornerose», «Romeo og Julie» samt «Don Quijote».

Etter endt ungdomsskole reiser drømmestipendkandidaten i høst til Tyskland hvor han skal forfølge drømmen om å bli profesjonell ballettdanser ved Hamburg Ballettschule.

– Hovedgrunnen til at jeg reiser utenlands er at det er få mannlige ballettdan-

sere her hjemme, og jeg trenger å være i et miljø hvor jeg får større konkurranse, slik at jeg får utviklet meg som ballettdanser, sier Filip til Kulturtrøkk. – Å gå på skole i utlandet koster penger, og Drømmestipendet er derfor et flott bidrag til at drømmen om å bli profesjonell ballettdanser en dag skal bli en realitet.

Les mer om og se mer av Filip og andre stipendmottakere og -nominerte på drommestipendet.no.

tekst: hege arstad
foto: privat

Drømmestipendet

- Utdeles av Norsk kulturskoleråd og Norsk Tipping
- Det deles ut 100 stipend à 10 000 kroner
- Stipendene utdeles til soloutøvere eller grupper
- Hver kommune kan levere inntil seks nominasjoner, én i hver av kategoriene dans, musikk, skapende skriving, teater, visuell kunst og annet
- Aldersgrense i år: Født i 1993 eller senere
- De nominerte kan ikke ha etablert seg som kunstnere
- Rolf Løvland er juryleder for Drømmestipendet 2013
- 5. juni 2013 offentliggjøres det hvem som får Drømmestipendet 2013
- Drømmestipendet har egen hjemmeside: drommestipendet.no

:fakta

Drømmestipendet 2013 går til ...

AKERSHUS

Asker: Marie Nøkleby Hanssen, musikk
Bærum: Jan Inge Dyrhaug, musikk
Fet: Marte Marie Borud Nybakken, dans
Lørenskog: Christoffer Haugstulen, musikk
Lørenskog: Victor Vega Bjerkeli, visuell kunst
Nittedal: Iver Christopher Cardas, musikk
Skedsmo: Stine Larsen Nedgård, dans
Ski: Maria Mørk, dans
Ås: Ludvig Gudim, musikk

AUST-AGDER

Arendal: Åse-Maria Bygland Larsen, musikk

BUSKERUD

Drammen: Anna Vegrim Ryvænge, musikk
Gol: Ole Kristian Rese, musikk
Hurum: Anna Maria Volent, musikk
Kongsberg: Inger-Maren Fjeldheim, musikk
Ringerike: Vilde Bang Foss, visuell kunst

FINNMARK

Berlevåg: Rosann A. Hammer, dans
Deatnu Tana: Andreas Gundersen, musikk
Kárárhjohka/Karasjok: Aili Kathrine Wergeland Teigmo, musikk
Sør-Varanger: Aurora Sæterhaug Bye, musikk

HEDMARK

Elverum: Erlend Arnesen, musikk
Engerdal: Sigrid Stubsvveen, musikk
Folldal: Helge Brøndbo Plassen, musikk
Grue: Malin Svendsen Hofoss, skapende skriving
Hamar: Fabrice Bligoud Vestad, musikk
Kongsvinger: Christer Holmen Bakken, teater
Rendalen: Marit Illevold, skapende skriving
Stor-Elvdal: Harald Jordal Johannessen, musikk

HORDALAND

Askøy: Lars Otto Torsvik, musikk
Bergen: Rasmus Hella Mikkelsen, musikk
Bergen: Bente Gesine Hagensdatter Stockhausen, dans
Bergen: Nanna Lilletvedt Sæten, teater
Kvam: Ingrid Standal Sørheim, musikk

stipend til papirkunstner: Slik kunst kan Eistein A. Skaget Brevik fra Smøla lage. foto: privat

MØRE OG ROMSDAL

Fræna: Ivan Penjin, musikk
Molde: Ingrid Skjerveggen Stenersen, visuell kunst
Molde: Kristin Eline Marthinsen, skapende skriving
Smøla: Eistein A. Skaget Brevik, visuell kunst
Sula: Anna Emilie Sæbjørnsen, visuell kunst
Vestnes: Maiken Larsen Solholmvik, visuell kunst
Ørsta: Anna Elise Vadset, musikk

NORDLAND

Bodø: Joakim Rainer Petersen, musikk
Gildeskål: Kristoffer Myrvoll, matkunst
Narvik: Emilie Storø, musikk
Rana: Sjasmin Reitehaug, musikk
Sømna: Kristine Solli Oppegaard, musikk

NORD-TRØNDELAG

Fosnes: Åsmund Gevik, musikk
Overhalla: Sivert Moe, musikk
Stjørdal: Erlend Ola Volden Lauvås, musikk
Verdal: Torfinn Hofstad, musikk
Vikna: Kine Tjønnsø, teater

OPPLAND

Dovre: Sondre Olsen-Bye, dans
Lillehammer: Edvard Erdal, musikk
Nord-Aurdal: Susanne Olsen, dans
Nord-Aurdal: Terje Aspevik Martinsen, musikk
Nord-Fron: Regine Stokkevåg Eide, teater
Sel: Ingvild Grotløkken, visuell kunst
Vang: Thomas Immanuel Vatn Weissner, musikk
Vestre Slidre: Lucia Lieselotte Banfield, musikk

OSLO

Oslo: Filip Van Hansen, dans
Oslo: Aida Frantzen, musikk

ROGALAND

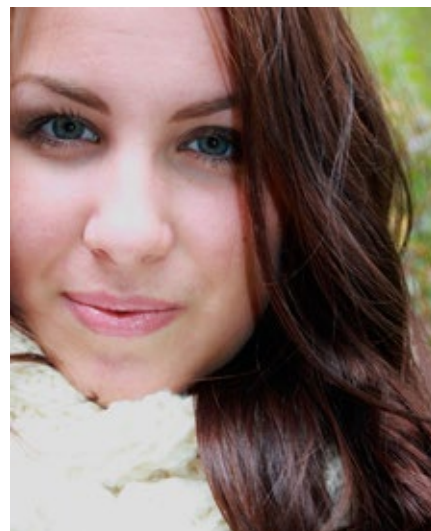
Karmøy: Synnøve Fatland, visuell kunst
Sandnes: Julie Frøysteine, musikk
Stavanger: Kristina O. Vårli, musikk
Time: May-Helen Torland, dans
Time: Ester Alemayehu Hatle, visuell kunst

SOGN OG FJORDANE

Aurland: Vilde Torheim Skjerdal, musikk
Eid: Oddhild Louise Nyberg, musikk
Gloppen: Maria og Ingrid Ose, musikk

SØR-TRØNDELAG

Klæbu: Erlend Moe, musikk
Melhus: Sticky Forks, musikk
Midtre Gauldal: Hege Bones, teater
Oppdal: Sindre Sten Vik, dans
Orkdal: Sturla Larsen, musikk
Røros: Asgeir Tharaldsen Grind, visuell kunst
Trondheim: Maia Elisabeth Sirnes, visuell kunst
Trondheim: Karen Mathilde Heier Hovd, musikk

stipend til rendalen: Marit Illevold får stipend i kategorien skapende skriving. foto: privat

TELEMARK

Seljord: Anders Johnsen, musikk/produksjon/lydteknikk
Skien: Kaja Marie Andersen, musikk
Vinje: Levi Holt Bratland, visuell kunst

TROMS

Balsfjord: Alexander Aarøen Pedersen, musikk
Harstad: Edvard Sundquist, musikk
Harstad: Karianne Haagenen, design
Levick: Dansegruppen Kariel, dans
Målselv: Magna Foshaug, teater
Salangen: Hanne Martine Dahlberg, musikk
Tromsø: Elias Skogdal, musikk

VEST-AGDER

Flekkefjord: Thale Log Skage, musikkteater
Kristiansand: Emilie We Ellingsen, musikk
Kvinesdal: Else van den Hooven, visuell kunst
Mandal: Asle Ydestad Tellefsen, skapende skriving
Mandal: Vilde Svendsen, musikk/musikkteater

VESTFOLD

Andebu: Alexander Vestnes, dans/film/teater
Holmestrand: Andrea Rustad Nymoene, musikk
Horten: Åsne Bjørk Lirhus Svaton, dans
Larvik: Lisa Glemming, musikk/skapende skriving
Sande: Annie Eline Lundgreen, musikk
Sande: Jonas Alexander Pettersen og Helene Spilling, dans
Svelvik: Sindre Sand Engebretsen, dans
Tønsberg: Oskar Sandven Lundevold, teater

ØSTFOLD

Eidsberg: Trond Markus Tutturen, musikk
Sarpsborg: Ingeborg Lorentzen Walther, musikk

ny mulighet: sofakvartetten var med i UMM i fjor, og kan som ensemble delta også i årets UMM.

Plass til flere i UMM

trondheim: Ennå er det mulig for unge klassiske musikere å melde seg på til noe som kan gi spennende, gode og nyttige erfaringer.

Ungdommens musikkmeisterskap (UMM) holder påmeldingsdøra åpen til 15. juni, på nettstedet umm.no. I år er det blåsere, pianister, slagverkere, duoer og ensembler som får sjansen til å delta.

I år er UMM noe endret. Norsk Musikkorps Forbund er ny medarrangør, sammen med Norsk kulturskoleråd og Norske Musikk læreres Landsforbund. Øvre aldersgrense for solister er flyttet opp fra 19 til 25 år. Og nå blir det regionale mesterskap ti steder, mot seks tidligere.

Nye arrangementsbyer

De nye arrangementssteder er Alta, Ålesund, Sandefjord og Lillehammer. Fra før er Tromsø, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Oslo eta-

blerte arrangementssteder. Se umm.no for arrangementsdatoer.

Nasjonalt mesterskap arrangeres 22. og 23. november 2013 på Norges musikkhøgskole i Oslo.

UMM er et mesterskap i fremførelse av klassisk musikk for alle under 26 år. Dette er tolvte gang UMM arrangeres.

Årets musiker kåres

De aller beste fra de regionale mesterskapene får muligheten til å delta i det nasjonale mesterskapet. Der venter det gjeve konsertoppdrag og andre premier til de aller ypperste der og da. Det deles også ut inspirasjonspriser, seks stipend à 10.000 kr, som utdeles

etter andre kriterier. Årets musiker skal kåres, og denne får 50.000 kroner, penger som i likhet med pengene som er inkludert i inspirasjonsprisene er gitt av Elisabeth og Knut Fures Stiftelse.

Også andre priser venter de som presterer aller best når det gjelder som mest.

Alle deltakerne vil få en skriftlig tilbakemelding på prestasjonen sin fra juryen. Å konkurrere i musikk er en sammensatt prestasjon, hvor blant annet tekniske ferdigheter, musikalsk uttrykk og stilforståelse er en del av de kriterier som danner grunnlaget for juryens endelige helhetsvurdering.

tekst og foto: egil hofsl

ny bok kommer: Kirsti Buchanan Ulvestad forfatter veiledningsbok i teaterfaget i kulturskolen. Hun har bred erfaring i å kurse i faget.

Veiledningsbok for teaterfaget i rute

oslo: Arbeidet med ei veiledningsbok for teaterfaget i kulturskolen har vært i gang i noen måneder og er godt i rute.

Norsk kulturskoleråd, som utgir boka, har foreløpig ingen eksakt utgivelsesdato klar, men boka kommer på markedet i løpet av høsten 2013.

Det er Norsk kulturskoleråd - med fagkoordinator for teater; Hilde Roald Bern, som prosjektansvarlig - som har satt i gang arbeidet med den nye veiledningsboka.

- Vi ser at det er et stort behov for en større bevisstgjøring rundt teaterfagets forutsetninger samt rammebetingelser og innhold i kulturskolen, sier Hilde Roald Bern.

Forfattes av Kirsti B. Ulvestad

Kirsti Buchanan Ulvestad er engasjert for å føre boka i pennen, i nært samarbeid med den nasjonale ressursgruppa

for teater i kulturskolen, som Norsk kulturskoleråd har initiert og «drifter».

Kirsti Buchanan Ulvestad har bred erfaring innen teater. Både som regissør, produsent, instruktør, pedagog... Hun har også vært ansatt i Norsk kulturskoleråd som teaterfagkonsulent samt holdt en rekke kurs i Norsk kulturskoleråds regi.

Boka vil bli på cirka 150 sider, og råtkastet skal være klart når dette Kulturtrakk utgis.

Manus på høring

- Før boka går i trykken til høsten, skal manuset «ut på høring» til ei referansegruppe bestående av teaterlærere med solid og variert erfaring i forhold til undervisning i teaterfaget i kulturskolen, lærere som selv vet «hvor skoen trykker».

Med denne boka tar Norsk kulturskoleråd sikte på å gi alle som jobber med/for teater i kulturskolen et godt og nyttig hjelpemiddel.

Norsk kulturskoleråd har fra før utgitt idé- og veiledningsbøker innen de «nye fagene» i kulturskolen:

- «Animasjonsbok - en veiledning i å animere med barn»
- «Idébok for visuell kunst»
- «Idébok i skapende skriving»

Disse kan bestilles via nettstedet kulturskoleradet.no. Du kan lese om disse og eventuelt bestille dem ved å klikke [Bestilling](#) i fanen øverst og deretter gå til punktet Kursmateriell nederst i venstremenyen og klikke [Idébøker](#).

tekst og foto: egil hofsl

Brobyggende suksess

namsos: Med musikken som grunnmur har Namsos kulturskole skapt et kulturtilbud for utviklingshemmede som det går gjetord om langt utenfor kommunegrensa.

Ved å bygge broer mellom funksjonsfriske og utviklingshemmede har en i Namsos også lagt til rette for at folk kan utforske og akseptere forskjeller.

Gromus er samarbeidsprosjektet Namsos kulturskole og Namsos opplæringscenter starta i 1997. Med filosofien «Kulturskole for alle» som bakteppe, og et genuint ønske om å lage et faglig godt kulturtilbud innen musikk, dans og drama for mennesker med generelle læringsvansker, startet de med blanke ark.

Ildsjelene bak prosjektet, Håvard Hovik og Richard Raaen fra kulturskolen samt Kjell Arne Molden fra opplæringscenteret drømte om en gruppe på 15-16 aktører. I dag teller Gromus 69 medlemmer. De har fått Namsos kommunes kulturpris. Det er skrevet doktoravhandling om prosjektet. Og hver vår fylles Namsos kulturhus til randen når det er tid for Gromus sin årlige vårkonsert.

– Målsettinga har hele tida vært å gi musikerne i Gromus en mulighet til å

vise det beste av det de allerede kan, og ut fra det skape en kvalitetsprofil både på opplæringen og fremførelsen av det vi jobber med, sier Håvard Hovik, rektor ved Namsos kulturskole og primus motor for Gromus.

For å gjøre brukerne så gode som mulig, har en i tillegg til Richard og Bengt Åge Nordmark, som overtok Hoviks rolle som støttemusiker for fem år siden, ansatt tre musikkelever fra Namsos videregående skole som støttemusikere.

– På den måten hever vi den musikalske kvaliteten samtidig som framtidige kulturarbeidere blir kjent med det å jobbe med psykisk utviklingshemmede. Vi skifter ut støttemusikerne annethvert år, og det er rift om jobbene, sier Hovik.

Innmeldt i kulturskolen

Gromus eies og driftes av Namsos kulturskole og opplæringscenteret, og gruppa har plass også for medlemmer fra nabokommunene. For å hindre at prosjektet ble for personavhengig og samtidig sikre driften økonomisk, ble

brukerne i 2006 innmeldt i kulturskolen og betaler per i dag 2.200 kroner i året i skolepenger.

Gromus er musikkdelen av Grotta, en fritidsklubb for unge og voksne som trenger spesiell tilrettelegging. Grotta holder til på Geilin, hvor også kulturskolen og opplæringscenteret har sine lokaler. – Grotta er noe deltakerne opplever som trygt og positivt. Gjennom Gromus blir musikken noe felles, og fremmer likeverdige møter hvor alle parter har et engasjement og gjensidig interesse. Ved å samarbeide med andre får brukerne også utvidet nettverket sitt. De opplever seg selv som en del av lokalsamfunnet, og det i større grad på sine egne premisser, sier Hovik.

– Ingen er uberørt av den gleden og høye kvaliteten som Gromus formidler. Ved å bygge broer mellom funksjonsfriske og utviklingshemmede har vi også lagt til rette for at folk kan utforske og akseptere forskjeller, avslutter Håvard Hovik.

tekst: hege arstad
foto: bjørn tore næss

rocka glede: Skjalg Raaen (t.v.) - kjent fra Sambandet - i drivende samspill med Ole Tobias Rømo, kjent fra Gromus.

rører publikum: Deltakere i Gromus på årets vårkonsert.

Halvorsen nekter å gi fra seg kulturskolen

oslo: På Kulturskolens lederkonferanse 2013 flagga kunnskapsminister Kristin Halvorsen tydelig at hun synes kulturskolen også i framtida hører hjemme i Kunnskapsdepartementet, og ikke i Kulturdepartementet.

Det er det regjeringsoppnevnte Engerutvalget som i Kulturutredningen 2014 foreslår at kulturskolen skal «skifte» departement. Mer om Kulturutredningen på side 5.

– Jeg synes ikke det er godt begrunna det som står i den meldinga (Kulturutredningen 2014, red.anm.), om hvorfor man skal flytte kulturskolen fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet. (...) Jeg mener at kulturskolen er en del av vårt skoletilbud og opplæringstilbud, og at man veldig fort gjør kulturskolene til et kultur-/fritidstilbud uten å se det opplæringselementet som ligger der, rakk Kristin Halvorsen å si før konferansens kraftigste spontanapplaus brøt løs.

Du kan høre hele Halvorsens tale på YouTube, som du finner lenke til på kulturskoleradet.no. Skriv [Kunnskapsministerens innlegg](#) i søkefeltet.

Debatt i vennlige ordelag

Kulturskolenes lederkonferanse 2013 fant sted ved Norges musikkhøgskole i Oslo, 4.-5. april. Arrangert av Norsk kulturskoleråd og Norges musikkhøgskole, og med cirka 120 deltakere. Kunnskapsministerens innlegg runda av konferansen, etter en paneldebatt, med tittelen «Kulturskolen som verdiskaper i samfunnet». Debatten ble innledet med innlegg ved Eivind Nåvik (medlem i Engerutvalget) og Inger Anne Westby, direktør i Norsk kulturskoleråd.

I debattpanelet satt stortingspolitikkerne Øyvind Håbrekke (KrF) og Aksel Hagen (SV) samt rektor Eirik Birkeland fra Norges musikkhøgskole og styreleder Nils R. Sandal i Norsk kulturskoleråd. Olemic Thommessen (Høyre) hadde sagt ja til å delta i panelet, men måtte melde forfall. Ingrid Røynesdal, direktør for Oslo-Filharmonien, ledet en saklig, men ikke meningsfattig debatt, som ble gjennomført i vennlige ordelag mellom kulturskolevenner.

Ledelse for faglig utvikling

Tema for Kulturskolenes lederkonferanse 2013 var «Ledelse for faglig utvikling». Konferansen var tenkt å gi kulturskoleledere fra hele landet en

fikk applaus: Kristin Halvorsen ønsker å beholde kulturskolen i sitt departement, noe mange konferansedeltakere likte å høre.

framsynt foredrag: Professor Jan Erik Karlsen foredro om framsynsledelse.

kulturskolevenner i debatt: Aksel Hagen (f.v.), Nils R. Sandal, Øyvind Håbrekke og Eirik Birkeland.

kunstnerisk også: Konferansen inneholdt kunstneriske innslag med drømmestipendmottakere. Her sangerne Ida Kristin Kilen og Knut Kippersund Nesdal, akkompagnert av Stian Alexander Olsen.

solid dose påfyll med fagkunnskap og debattforum. Første dag hadde en klar faglig profil, dag to en mer politisk profil.

Arrangøren hadde følgende målgruppe i hodet da programmet ble utarbeidet: Kulturskolerektorer, inspektører, kultursjefer, kommunale kulturkonsulenter og ledere av kulturorganisasjoner. Konferansen hadde også aktualitet for lærere og ledere i den videregående skolen, ved høyskoler og universitet samt representanter fra politiske fora både lokalt, regionalt og nasjonalt. Konferansen inneholdt foredrag, kurs, debatter, kunstneriske innslag og sosialt samvær.

Organisering og bidragsyttere

Konferansen ble åpnet av Eirik Birkeland, rektor ved NMH. Så ble det åpningsforedrag ved professor Jan Erik Karlsen fra Universitetet i Stavanger. «Fremsynsledelse - kulturskolens forundringspakke?» var tittelen. Dette ble fulgt opp av et innlegg av direktør Inger Anne Westby i Norsk kulturskoleråd, titulert «Kulturskolestimen som case i fremsynsledelse».

Deretter ble rammeplanen for kulturskolen satt på agendaen. Prorektor Ingrid Maria Hanken ved NMH og rektor

Ingvild Aas ved Molde kulturskole belyste emnet fra ulike ståsted.

Det ble videre en innholdsrik dag med ulike tema og med muligheter for å velge seg ulike foredrag som var fordelt over to ettermiddagssesjoner.

Blant foredragsholderne var Pål Roland (førsteamanuensis ved Læringssenteret, Universitetet i Stavanger), Elin Angelo (førsteamanuensis ved Dronning Mauds Minne høyskole), Wenche Waagen (førstelektor ved Institutt for musikk, NTNU) og Hanne Riege (høgskolelektor ved Kunsthøgskolen i Oslo), Inger Anne Westby (direktør i Norsk kulturskoleråd) og Eirik Birkeland (rektor ved NMH).

Konferansedag nummer to var altså mer politisk i tonen. Da ble det først en innledning til debatt, kalt «Innfallsvinkler til musikkutdanning og profesjon», ved troikaen Øivind Varkøy (professor ved NMH), Solveig Helene Christensen (stipendiat ved NMH) og tidligere omtalte Elin Angelo. Deretter blir det hele runda av med debatt og statsrådinlegg.

tekst og foto: egil hofslø

UKM-festivalen adresse Larvik

til larvik: Orps fra Ringsaker representerer Hedmark på UKM-festivalen 2013. foto: ungdommens kulturmønstring

larvik: UKM-festivalen tar ett års pause fra Trondheim og er i år lokalisert i Larvik. Dit kommer 550 ungdommer søndag 23. juni for å gi og få kulturelle opplevelser.

Festivalen starter på St. Hans-aften og varer til torsdag 27. juni. I år er det tre M-er som skal prege festivalen; mangfold, miljø og medvirkning. – Første og siste M har jo preget UKM i mange år, mens Miljø-M-en nå blir mer fremtredende. Her tenkes det grønt og sunt, med blant annet kortreist mat og ingen busstransport, sier daglig leder Torstein Siegel i UKM Norge.

At Larvik i år skal arrangere UKM-festivalen har med å gjøre at Larvik hadde ansvaret for den første landsmøstringa (som UKM-festivalen tidligere het) i 1987 og at Larvik kommune og Vestfold fylkeskommune tilbyr et meget godt arrangementskonsept. – Her tilbys det gode lokaliteter og det mønstres en god og stor arrangbesetning. Her i Kulturtrøkk er det naturlig å gi en ekstra hyllest til kulturskolerektor Odd Terje Lysebo og Larvik kulturskole, sier Siegel.

Prosjektleder for festivalen er Tone Jørgensen, som ellers er UKMs fylkeskontakt i Vestfold. Også andre av UKMs fylkeskontakter er sterkere involvert i arrangementet denne gangen. Nytt av året er også at ungdom involveres mer i PR-opplegget før og under festivalen.

Dette blir det enda sterkere satsing på i 2014, når festivalen igjen venter tilbake til Trondheim, og da blir en del av Ung 2014, en bred satsing på kulturelle festivaler og arrangement for barn og unge, der også Norsk kulturskoleråd er involvert.

Ellers skal UKM-festivalen også i år absolutt være til å kjenne igjen for dem som har opplevd den før. Forestillinger og kunstutstilling er på Bølgen kulturhus, og verkstedkursene er på Sliperiet – med noen få unntak. På Sliperiet serveres også frokost, lunsj og middag. Kveldsmaten serveres ved Bølgen kulturhus. Det tar bare fem minutter å gå fra Sliperiet til Bølgen. Alle UKM-artister bor på Thor Heyerdahl videregående skole og det er en merket løype fra skolen til festivalområdet.

Det vil bli visninger av produkt fra verkstedkursene ved Sliperiet samt at det der vil være en åpen scene for festivaldeltakerne i forbindelse med måltidene. Det blir også prisutdelinger under festivalen, blant annet skal Ildsjelprisen 2013 deles ut og to kommuner skal utnevnes til UKM-kommunen(e) 2013.

Festivalen starter altså 23. juni som er St. Hans-aften. Vestfold har sterke tradisjoner på å feire dagen, med bading, grill, bål, musikk og ulike aktiviteter. Og den skikken følger UKM opp, her skal det koses, en skal bli bedre kjent med hverandre og det vil bli mange overraskelser underveis.

UKM (Ungdommens kulturmønstring) er et nettverk av små lokale festivaler hvor ungdom kan delta med alle slags kulturuttrykk. Hver kommune sender kvalifiserte ungdommer videre til en fylkesmønstring som representerer for sin kommune. Hvert fylke sender i neste omgang ca. 30 deltakere til den nasjonale UKM-festivalen

tekst: egil hofslı

Ny nestleder i UKM

trondheim: Anne Mofoss Hybertsen er tilsatt som nestleder og stedfortreder for daglig leder i UKM Norge. Mofoss Hybertsen (41) kommer fra stillingen som daglig leder for Kultursenteret ISAK i Trondheim. Anne Mofoss Hybertsen vil starte for fullt først i slutten av august.

Den **viktige** kulturelle allmennkompetansen

røyken: Norsk kulturskoleråd startet i vår utviklingsprogrammet De unges arena. I april var vi på den første samlingen i De unges arena-prosjektet for BTV-regionen. Kulturskolerådets uttalte mål med dette programmet er å beholde ungdom lenger i kulturskolen. Samarbeidspartnere vi møtte på seminaret var ungdomsskoler, Ungdommens kulturmønstring, ungdomshus, rockeclubber osv. Vårt egentlige mål er ikke å øke tall, men å bedre forstå dagens unge slik at tilbudene kan være gode nok for denne generasjonen. For å oppnå dette må vi forstå ungdommen og tiden vi lever i. Vi må dessuten forstå hverandre og samarbeide. Vi trenger kompetanse utover vårt eget fagområde. Faget vårt kan vi godt.

For å nå målet som er satt for De unges arena, kursene vi som har meldt oss på blant annet i kreativ samhandling, entreprenørskap, elevmedvirkning og den digitale verden. Sistnevnte er i rask utvikling og ungdommene henger nok bedre med der enn hva mange av oss voksne gjør. Vi får oppdateringer på bevegelser i kulturpolitikken, innføring i stortingsmeldinger og kulturutredninger. Vi vet mye om landet vårt og vår kulturelle ballast. Til sammen er dette med på å gi oss det jeg velger å kalle en kulturell allmennkompetanse. En kompetanse som gir oss mulighet til å være i forkant. Denne blir enda mer komplett om vi forstår de ulike kunstfagenes egenart. Hva kan vi lære av hverandre?

Det er bra at vi kursene sammen med våre samarbeidspartnere og våre kolleger. Men ingenting av det som ble sagt om entreprenørskap og elevmedvirkning var nytt for meg som underviser i teater.

Min kulturskole (Røyken kulturskole) har ikke problemer med synkende elevtall i teaterfaget. Mange elever som begynte i teatergruppen da de var små, slutter først som 18-19 åringer. Hva kan være grunnene til dette?

Som de fleste vet er teater en kollektiv kunstart. Dette ivaretar ungdommenes sosiale behov, skaper trivsel og lojalitet. Et trygt og godt teatermiljø der elevene har eierskap i ideene så vel som til lokalene er viktig. Et egnet teaterrom med lagring og utstyr er nødvendig. Tid nok til å treffes både for å lære og for å være er en suksessfaktor.

Teater er også en arena for tverrfaglighet, der det er plass til mange ulike talenter. Om instruktøren kan mye om smeltedigelen teater, kan vedkommende plukke opp hvilke elever som har andre talenter enn de rent skuespillermessige. Instruktøren kan gi elevene hjelp til å oppdage talentene sine og rom for utvikling. Teater er produksjonsrettet og vi kan ikke drive ren ferdighetstrening i ulike skuespillerteknikker. Vi har et felles forestillingsmål. Har vi ikke det heter faget drama.

Forestillingene vises ofte for et eksternt publikum. Dette er motiverende og gir mestring. For å nå forestillingsmålet må teaterinstruktøren kunne produksjon. Jeg mener at en naturlig del av den pedagogiske progresjonstankegangen er at strukturen blir flatere når elevene går «opp» i ungdomsteateret. Med dette mener jeg at vi begynner å arbeide som en friteatergruppe. De er med og bestemmer repertoaret, er medskapende og får ansvar. Med flere år i teatergruppene bør elevene kjenne

en kreativ prosess så godt at de kan være med å ta ansvar for alle deler ved produksjonen.

Jeg er bevisst på at få av disse ungdommene blir profesjonelle skuespillere. Men de skal alle bli gode samfunnsborgere som vil få nytte av å kunne igangsette og fullføre prosjekt. Formidling, engasjement og samarbeid er viktig. På dette nivået må jeg som instruktør tre inn i mentorrollen. Jeg veileder like mye som jeg gir instruksjon. Hele tiden holder jeg fokus på å skape kunst og ikke tjene «penger» eller status. Åpne spørsmål blir viktig, og et likestilt miljø der svaret kan komme fra deg selv eller medelever like mye som fra instruktøren din blir enda viktigere. Det skaper tilfredsstillelse å kunne ferdigstille en produksjon og deretter se tilbake på hva en lærte under prosessen. Med «mine» ungdommer evaluerer jeg alltid og finner forbedringspotensialer til neste produksjon. Jeg og prosessen evalueres på lik linje med at ungdommene evaluerer seg selv.

kronikør: frøydís rui-ruhman
produsent, regissør, kulturskolepedagog

Ingolf Dragset

:Stolt rektor i nye skolelokaler

langevåg: i 2008 deltok rektor Ingolf Dragset og Sula kulturskule i kulturskoleutviklings-prosjektet Kulturskolefokus Møre og Romsdal/Sogn og Fjordane. Der skrev Dragset og kollegene ei framtidfortelling som ble sannhet da skolen deres i vår fikk nye lokaler.

- 1** **Hvordan er livet i nytt husvære for deg og Sula kulturskule?** – Skolen har det veldig bra i nye lokaler. Personalet og jeg trives med å gå på jobb, og endelig er alle lærere og tilbud under samme tak. Vi jobber med organisering av timeplan og møtetid/kontortid for å utnytte dette maksimalt, men det faller garantert på plass. Mange lærere uttrykker stor glede over å kunne gå på jobb, og faktisk treffe kolleger.
- 2** **I 2008 skrev du og noen av dine kulturskolepedagoger en framtidfortelling om skolen. Fortell ...** – Sula kulturskule var med i Kulturskolefokus Møre og Romsdal/Sogn og Fjordane. Der skulle vi skrive en fremtidfortelling om hvordan vår skole ville se ut om tre år. Alle lærere deltok, og vi hadde en fin prosess, som resulterte i ei fortelling om åpningsdagen for nye kulturskolelokaler. Lokalene var beskrevet, og nye tilbud ble presentert. Denne fortellinga ble presentert for politikere, foreldre og presse, og var en reel døråpner. Pga. fortellinga ble vi koblet på byggekomiteen for ny barneskole i Langevåg. Vi laget handlingsplaner med bakgrunn i fortellinga, og i mars kunne vi åpne nye lokaler.
- 3** **Hvordan ble den offisielle åpninga markert?** – Åpninga ble markert med et prosjekt med Jan Magne Førde, kalt Møteplass Sula. Kommunen har jo fostra mange profesjonelle kunstnere, og vi ønsker å presentere én sulakunstner årlig for kulturskolens og grunnskolenes elever. Jan Magne var først ut. Han ledet mange av våre elever i samspill, arrangerte og skrev låter. Dramagrappa dramatiserte «Svelesangen», og konsertene ble ledet av Jan Magne. Dette ble en stor suksess, der grunnskolenes sjuendetrinn deltok sammen med kulturskoleelevene.
- 4** **Vil de nye lokalene innebære nytt og/eller utvidet undervisningstilbud ved skolen din?** – De nye lokalene er samlokalisert med ny barneskole. Dette gjør at mange av kulturskoles lærere kan starte opptil én time tidligere med undervisning fordi elevene kommer rett fra skolen. Vi er inne i en prosess på å vokse oss inn i lokalene og mulighetene med å være samlokaliserte.
- 5** **Er det ideelt å være samlokalisert med en barneskole?** – Jeg ser det som en stor fordel. Men det er viktig at kulturskolen har egne rom, og at vi beholder vår egenart. Tenk på mulighetene i forbindelse med «kulturskoletimen»; fellesprosjekt, felles utstyr, kulturskoleelever og lærere flettes inn i skolens samlingsstunder. Dette er spennende.

tekst: egil hofslø

Dansedag i Operaen

oslo: En gruppe dansere fra Oslo musikk- og kulturskole har hatt en kremdag i regi av Den Norske Opera & Ballett.

Dette besøket - som inkluderte både teoretisk og praktisk undervisning, omvisning og bespisning - er et ledd i prosjektet «Talent møter mentor», som igjen er et delprosjekt i samarbeidsprosjektet Norsk kulturskoleråd og Nordea har, kalt KUL-TUR.

Oslo musikk- og kulturskole er en av fem involverte kulturskoler i «Talent møter mentor». At det nå ble et kjærkomment besøk i Operaen, skyldes at en også der i gården har sansen for å gi unge talentverdifulle møter med profesjonelle. Ballettsjef Ingrid Lorentzen er en av mentorene i «Talent møter mentor».

Elevene som fikk besøke Operaen og der bli tatt hånd om av Nasjonalballetten tilhører to av Oslo musikk- og kulturskoles talentsatsinger innen dans; Schous Ungdomskompani og Talentprosjektet. Etter endte «skoledag» fikk elevene overvære forestillinga «Over hodet under huden», der sju av Nasjonalballettens medlemmer forteller - også gjennom dans - om sine liv som dansere. Også det trolig nyttig å få med seg for unge dansere som vurderer en profesjonell karriere.

skoledag i operaen: bildekollasj fra kulturskoleelevers skoledag ved Nasjonalballetten / Den Norske Opera & Ballett.

tekst: egil hofslı
foto: knut utler

nyttig møte: Elevene fikk et spennende møte med danseren Cine Espejord fra Nasjonalballetten.

“Kulturskolen er (...) et apotek som fremmer god helse ...

(Per Fugelli)

Pitbull-Per

oslo: Per Fugelli har aldri vært redd for å bite i fra seg på vegne av de svake i samfunnet. At glefsingen har resultert i drapstrusler, gir han fullstendig blaffen i.

– Å stå opp mot rasisme og diskriminering av minoritetsgrupper samt dem som faller utenfor samfunnet, er noe av det jeg er mest stolt av å ha gjort. Jeg har advart mot rasisme i 30 år. Faren er ikke først og fremst de åpne rasistene. Det farligste er å holde kjeft i stedet for å skape en motstandskraft. Hver gang vi hører noen ytre seg rasistisk må vi stoppe dem, konfrontere og la dem forstå at dette er farlig.

Sier professoren i sosialmedisin, samfunnsdebattanten og forfatteren Per Fugelli. Som definitivt ikke har holdt kjeft. Han gir kjeft. Han skjelte ut Fremskrittspartiet på direktesendt gudstjeneste så P1-lytterne satte kaffen i vrangstrupen. Han har kritisert Gro Harlem Brundtland for å forsure hverdagen til røykerne. Han spenner mer enn gjerne bein på «selvnyttende» birkebeinerne som han mener bidrar til det helvetes peset om Eneren, Vinneren og Overmennesket.

En mannsalder som frittalende samfunnsdebattant har hatt sin pris. Mannen har provosert, forarget og satt så mange følelser i kok at det har resultert i hatbrev og drapstrusler. Han gir blaffen. Som sosialmedisiner er det samfunnet som er pasienten. Som lege er det hans plikt å si i fra når han mener det er fare på ferde. – Jeg er mer sta enn sunt er. Men

lar meg ikke skremme til taushet. Det frie ord er hjørnesteinen i et demokrati, sier Fugelli.

Paradisveien

Fugelli er født og oppvokst i Stavanger, i Paradisveien. Han minnes barndommen som en veldig godartet klump. – Helseforskerne sier at den viktigste grunnmuren for god helse er å kjenne seg elsket som barn. Foreldrene mine var varme og rause mennesker som øste kjærlighet over meg og mine tre brødre. Vi ble sendt på søndagsskole, ikke fordi foreldrene mine var spesielt gudfryktige, men fordi jeg mistenker at de ønsket å sove ut festlighetene fra kvelden før. Uansett var søndagsskolen i metodistkirken et fint sted å være. Ingen tvangstrøye. Ikke i det hele tatt. Det eneste traumatiske fra barndommen min, var den jævla pianolærerinnen vi ble sendt til. Hun var et grusomt menneske som slo oss på fingrene med linjal når vi bommet på notene, sier professoren leende.

Fugelli er «tredjegerasjonslege». Men sier at yrkesvalget var genetisk betinget. – Jeg kunne like gjerne blitt gartner eller studert litterærvitenskap. At valget falt på medisin, var fordi jeg hadde et genuint ønske om å jobbe med mennesker. Men jeg så jo hvor gode liv far og bestefar hadde. Det å komme nært folk, hvor

spennende det var å fordype seg i faget og følge medisinske fremskritt. Jeg ble forelsket i medisin, sier Fugelli.

Lykketreffet

Fugelli ble ikke bare forelsket i medisin. På Blindern møter han Charlotte, som studerer fransk. Paret har nå vært gift i 46 år. Etter at han er ferdig med legestudiet i 1969, drar ekteparet til Værøy. Fugelli kom til en stilling som distriktslege.

– Det var nok først og fremst eventyrlysten som drev oss nordover, men avgjørelsen ble et lykketreff. Fantastisk natur, et folk med herlig og ramsalt humor, møte med kloke fiskere som har måttet tåle livet som det er. Det var livets skole på alle mulige måter. Vi ble i tre år, og likte oss så godt at vi kjøpte et gammelt hus der. Et jævla flott paradis hvor storfamilien samles to ganger årlig, sier Fugelli.

Kulturskolelærere er helsearbeidere

Per Fugelli holder over 100 foredrag årlig. 4. september tar han turen til Kristiansand hvor han skal holde åpningsforedraget på Kulturskolelagene.

– Da vil jeg fortelle kulturskolefolket at de er helsearbeidere. God helse er mye mer enn lavkarbo, Omega-3 og tredemøller. Vi er mye mer enn bare kropp. I kroppen bor det en ånd og en sjel som i aller høyeste

navn: Per Fugelli
alder: 69 år
utdanning: Cand. med. 1969;
 Dr. med. 1978
yrke: Professor i sosialmedisin ved
 Universitetet i Oslo
aktuell fordi: Skal holde åpnings-
 foredraget på Kulturskoledagene 2013

:fakta

grad påvirker hvordan vi har det. God helse er også frihet, trygghet, verdighet og tilhørighet. Kulturskolen er i så måte et apotek som fremmer god helse ved å skape en arena hvor de som ikke er så jævla flink i sport, og de som ikke er besatt av tall og resultater kan finne tilhørighet og utfolde seg kunstnerisk og kulturelt, sier Fugelli og fortsetter:

– Vi mennesker er flokkdyr, vi trenger å være del av noe større enn oss selv. Kulturskolen er bra for flokken. Noe av det vakreste og flotteste jeg har opplevd på kulturfronten, var forresten i Namsos i fjor, hvor kommunen har ansatt psykisk utviklingshemmede i teatergruppa nonSTOP. Det var utrolig sterkt å se hvordan de formidlet lengselen etter disse verdiene gjennom mimikk og kroppsspråk. Jeg har aldri sett noe liknende.

Pasienten

For fire år siden kom beskjeden ingen ønsker å få. Kreft i tykktarmen med spredning til lymfekjertler og venstre lunge. Fire år og like mange operasjoner hvor kreften har kommet og gått. – Klart det er tøft. Samtidig har det vært utrolig lærerikt i forhold til det å oppdage at du kan leve godt nok med sykdommen. Det handler om å tilpasse seg. Det å få en sykdom som kommer og går, betyr ikke at alt skal gå i svart, sier Fugelli.

bra for flokken: – Vi mennesker er flokkdyr, vi trenger å være del av noe større enn oss selv. Kulturskolen er bra for flokken, sier Per Fugelli.

Fugelli har skrevet og vært medforfatter til rundt 50 bøker. I september kommer «Journalen», som skal være Fugellis beskrivelse av hvordan livet som alvorlig syk og møtet med helsevesenet har fortonet seg. De som forventer surmaget slakt av norsk helsevesen vil bli skuffet.

– Det er stort sett hipp-hurra. Men vi kan ikke ha det slik at du skal være nødt til å forholde deg til 50 forskjellige leger på tre år. Leger må dessuten bli modigere til å forholde seg til døden og orientere

den syke og pårørende når en befinner seg i siste akt. De må være ærlige så den siste tiden ikke blir et jævla løp basert på falske forhåpninger, sier han.

14. mai fikk Per Fugelli overrakt Fritt Ords Pris 2013 for å ha gitt en stemme til de kreftsyke. – Jeg trodde jeg var immun mot ris og ros, men det er jeg åpenbart ikke. Jeg er jævlig stolt og glad for prisen, avslutter Per Fugelli.

tekst: hege arstad

Animasjon med kulturskolen

molde: Kulturskoler i Møre og Romsdal drar ut til grunnskolene med verkstedtilbud. Slik får de flere kulturaktive elever.

Det syder og summer i klasserommet til 6A ved Batnfjord skole. 25 elever er gruppert rundt om på stasjoner der det handler om animasjonsboks, pc og kamera. Midt i rommet står kilovis med plastelina i alle farger, sirlig sortert i plastkasser. Farget kartong, tapetprøver og sakser. Og et variert utvalg dukkehusmøbler. De to verkstedlederne fra Indre Nordmøre kulturskole viser, veileder, oppmuntrer. Mellom stasjonene rusler klassens kontaktlærer, tilsynelatende helt avslappet. Hun har overlatt roret til Inga Dalsegg og Gerd Ingrid Kvendset.

– Dette er som to feriedager med faglig input for meg. Jeg ser elevene ta fram nye ressurser. Benjamin der borte er ikke så sosialt sterk, og trekker seg litt tilbake under gruppearbeid. Men når det skal filmes tar han styringa, for han er en kløpper på data, sier hun begeistret. En elev flytter en plastelinafigur én centimeter og gir klartegn til Benjamin, som trykker på pc-en. Smilet hans taler for seg selv.

– Det er lett å la seg overvelde av kaoset, men elevene lar seg ikke stresse. De liker å få mye å velge mellom, ting de ikke har

til vanlig. Dette er stas, stimulerende, gir muligheter. Flott at kulturskolen kan by på alternative skoledager, sier læreren før hun må hjelpe en elev.

Nye utfordringer

– Det ville vært enklere å reise rundt uten tunge kasser med plastelina. Men todimensjonale papirfigurer er utfordrende nok for dagens barn som opplever så mye foran skjerm. De tenker flatt, kjevler flate figurer og strever med å få dem til å stå, sier Inga Dalsegg.

Animasjonskassene er også tunge, men Inga ønsker ikke å bytte dem ut med Ipad. Det har derimot de to verkstedlederne Mariann Sæbjørnsen og Cecilie Eikrem ved Sula kulturskule planlagt for neste skoleår. – Vårt verksted er i stadig endring, og nå er det Ipad som fenger skolebarna. Det gjelder å følge med i tida, sier Mariann.

På Vestnes har alle grunnskolene kjøpt inn animasjonskasser, så Olla Rypdal og Mette Mjelve fra Vestnes kulturskole har mindre bagasje med seg på sine reiser.

– Flere steder har vaktmester allerede rigget opp kassen når vi kommer. Det er en enorm avlastning for oss, sier Mette Mjelve.

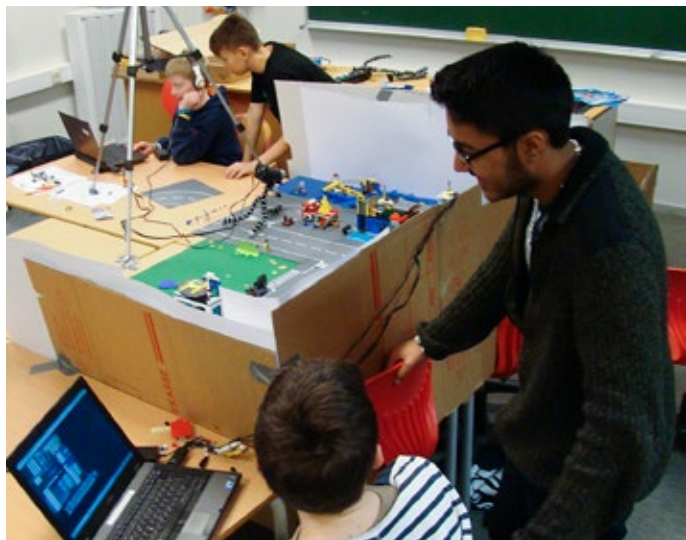
De seks kulturskolelærerne jobber til vanlig mest med elevgrupper i henholdsvis bildefag og teater. Alle har tatt utfordringen og skolert seg i animasjon.

Ny kompetanse og læreplanmål

Felles for de tre verkstedene er at de driftes av kulturskolen og tilbys grunnskolene i samarbeid med Den kulturelle skolesekken. Kulturskolen kommer inn i klasserommet med ny kompetanse, erfaring og utstyr. Klassens lærer er aktivt til stede. Verkstedet varer i to dager og ender med at alle elevene

tredimensjonalt: Hva skjer når vi beveger oss? Fotballspilleren til Eva rykker fram, dribler ballen og holder balansen.

fenger gutta: Digitalt verktøy til lek og læring; like engasjerende for gutter som jenter - i alle aldre. **foto: mariann sæbjørnsen**

spenning uten blod: Dagens elever søker ofte spenning i dataspill. Animasjon er så spennende i seg selv at vold og dreping blir uinteressant. **foto: olla ryrdal**

gjennom gruppearbeid har laget en kort animasjonsfilm. Elevene fantaserer fram historien, skriver og tegner storyboard, lager figurer og bakgrunn, fotograferer, redigerer og legger på lyd.

– Prosessen tar elevene gjennom mange læreplanmål. De lærer samtidig et verktøy som appellerer til alle aldre og begge kjønn. Med animasjon som metode engasjeres alle elevene med ulike oppgaver som blir til et felles klasseprodukt. Metoden kan med fordel brukes i prosjekt- og temaundervisning, understreker Gerd Ingrid Kvendset.

Ønske, våge, satse, erfare

– Kulturskolens lærere sitter med kompetanse grunnskolene sjelden har og lærernes tilbakemeldinger er udelt positive, sier Mariann Sæbjørnsen. Hun er opptatt av å formidle hvor inspirerende det er å dra rundt, se elever bli supergira og ha det kjekt, skape.

– Jeg er voldsomt sliten etter et todagersverksted. Men neste uke er det glemmt, og så; på'n igjen. Når du tar sjansen og prøver nye metoder, utvikler du deg som pedagog. Kanskje kan du satse på verksteder i noen år, men du bør ikke gape over alt du gjorde før i tillegg, da brenner du deg ut, sier Mariann.

Hun har allerede lagt fram nye verkstedsideer til rektor Ingolf Dragset ved Sula kulturskule. Nå blir det satsing mot barnehage. Og fra høsten tilbyr Sula kulturskule animasjon som fag. Vestnes kulturskole har et års forsprang.

Alternativ kulturskoletenking

– En forutsetning for å lykkes med å drifte slike verksteder, er dialog mellom ledelse og lærer. Begynn med lærere som har lyst til å holde verksteder. Mange ansatte i kulturskolen er uvant med gruppeundervisning, og kvier seg, men med den nye kulturskoletimen vil flere få erfaring. Dette er teambygging i kulturskolen, poengterer rektor Elsa Rypdal ved Vestnes kulturskole.

– Når to kulturskolelærere i deltidsstilling som i tillegg jobber frilans og har sesongjobber skal lage en turnéplan for verksteder, er fleksibilitet avgjørende, mener Gerd Ingrid Kvendset.

– Kan kulturskoleundervisning legges i blokker, dobbelttime annenhver uke, eventuelt helg? Vi må våge å løse oppgaver i kulturskolen på en annen måte enn vi gjorde i musikkskolen, mener rektor Torbjørn Larsen ved Indre Nordmøre kulturskole.

– Fagene snakker forskjellige språk. De nye estetiske fagene bygger på kreativitet, og den kommer ikke kl. 13.30 - 13.55, understreker Inga Dalsegg.

tekst og foto: karin skjetne

Prosjekt Kulturlauget - den kulturaktive eleven

- Samarbeid mellom Norsk kulturskoleråd Møre og Romsdal, Den kulturelle kultursekken, UKM og utdanningsavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune
- Treårig prosjekt startet i 2010
- Fokus på kulturskolen som ressurs- og kompetansesenter
- Alternativ til tradisjonell kulturskoleundervisning
- 11 kulturskoler i Møre og Romsdal reiser med verksteder ut til grunnskolene
- Til sammen er det produsert 19 ulike verksteder. Deriblant tre animasjonsverksteder; på Nordmøre, i Romsdal og på Sunnmøre
- Gjennom prosjektet tilføres grunnskolene kompetanse de ikke har
- Resultat: flere kulturaktive elever, større etterspørsel etter opplæring fra kulturskolen, nye samarbeidsformer mellom kulturskole og grunnskole
- I skoleåret 2011-2012 ble det avviklet 166 verkstedkurs. 3642 elever fra første til tiende trinn aktiviseres, i til sammen 21.858 elevaktive timer
- I skoleåret 2012-2013 har tre av disse skolene avviklet til sammen 21 todagers animasjonsverkstedkurs. De har aktivisert 465 skoleelever
- Karin Skjetne er koordinator for prosjektet

:fakta

Festival i tospann med

alta: Å åpne en kulturskolefestival med en drømmeforestilling; det må da bli bra, trodde en ved Alta kulturskole - og trodde rett.

lallfall om vi skal tro rapportene derfra. Gode omtaler i media vitner om at det ble suksess. Og Norsk kulturskoleråds kulturskolekonsulent i Finnmark; Øystein Skårset, melder om det samme:

– Alta kulturskole levert et prikkfritt arrangement. Den åttende kulturskolefestivalen ble en suksess fra første til siste stund, sier Øystein Skårset.

33 utøvere i aksjon

Og Alta sto grundig i kulturskolens tegn 18. - 21. april. Deltakerne kom til nordlysbyen torsdag og fikk være med på «... og de nominerte er ...»-forestillingen. På denne «drømmeforestilling» deltok 33 ungdommer fra Finnmark som alle er nominert til Drømmestipendet 2013. Med Stian Barsnes Simonsen som konferansier og mange flotte kulturelle prestasjoner ble det en fest og en flott, felles dugnadsinnsats. 13 kulturskoler hadde representanter på scenen.

Etter at styreleder Arne Leikvoll i Norsk kulturskoleråd Finnmark og sentralstyremedlem Sigrun Fostad i Norsk kulturskoleråd hadde foretatt den offisielle åpning av festivalen ga de ordet til kveldens programleder Stian Barsnes Simonsen som ledet aktørene og publikum igjennom programmet på profesjonelt vis.

– Alle artistene leverte varene. Det var sjarmerende, imponerende og inspirerende å være vitne til den utfoldelsen og gleden som manifesterte seg i Alta kultursal. Det var sang, det var dans, det var visuell kunst ..., det var kulturutfoldelse på høyt nivå, sier Øystein Skårset.

Kursdag

– Fredag var deltakerne på kurs de hadde valgt seg ut fra en rikholdig meny som dekket musikk av mange slag, dans av mange slag, teater, visuelle kunsthøgskole og i det hele tatt alt det kulturskolene driver

på med. Lørdag kveld ble det servert en avslutningsforestilling der smakebiter fra de forskjellige kursene ble vist fram. Den tok to og en halv time, men tiden gikk fort og det ble en flott demonstrasjon av kulturskolevirksomhet, sier Skårset.

I tillegg til disse aktivitetene hadde Alta kulturskole lagt opp en helg for deltakerne med god mat og sosialt samvær. Og deltakerne øvde sågar inn en dans som de lørdag formiddag viste fram i kjøpesenteret Amfiseret. – Flashmob på sitt beste, sier Skårset.

Han applauderer Alta kulturskole ved rektor Bjørn Roald Mikkelsen for et vel gjennomført arrangement, og gir en spesiell takk til festivalprodusent Ann Synnøve Bendixen.

Flere fotoglimt fra festivalen fins på nettstedet kulturskolefestivalen.no.

tekst: egil hofslø

drømmeforestilling: Muhadisa Habibi er nominert til Drømmestipendet 2013. Her sammen med konferansier Stian Barsnes Simonsen. **foto: kim gaare**

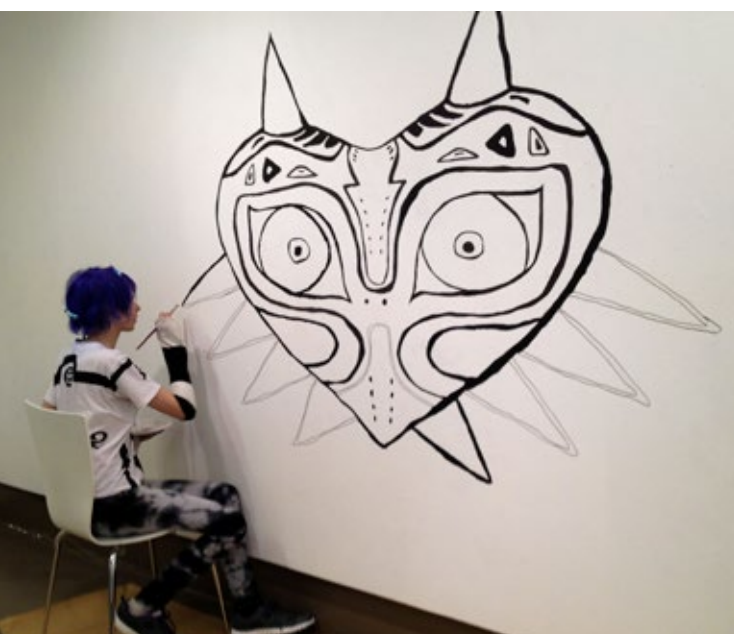

fine prestasjoner: Ana-Maria Virtoso fra Hammerfest deltok på "..." og de nominerte er ..." forestillinga. **foto: kim gaare**

drømme forestilling

avslutninga: Fra forestillinga som avrunda kulturskolefestivalen i Alta. foto: veronika kemi

på kurs: Elise Webber fra Loppa på "veggkunstkurs".
foto: sigfrid hernes

veggmaleri: Karoline Dybvad fra Måsøy viser fram sitt veggmaleri.
foto: sigfrid hernes

Oppstart for De unges arena

logokonkurranse: Håvard Smidesang ved Smestad ungdomsskole vant logokonkurransen for De unges arena. Fabiola Charry i Norsk kulturskoleråd bearbejdet den til ferdig produkt.

gardermoen: De to første prosjektene i kulturskoleutviklingsprogrammet De unges startet i vår. På samme sted og delvis overlappende.

De unges arena kjørte i gang i Hedmark og Oppland samt i BTV-regionen (Buskerud, Telemark og Vestfold) i april. Radisson Blu Airport Hotel på Gardermoen var arrangementssted og skal være fast arena de tre årene prosjektene varer. Der samlet deltakere og observatører fra 35 kommuner i de fem involverte fylkene seg. I alt deltok cirka 90 personer på hver av prosjektsamlingene.

BTV-erne samla seg mandag 8. april. Opplendingene og hedmarkingene kom to dager senere. Før BTV-erne forlot arenaen samme dag rakk de to prosjek-

tenes deltakerne å gjennomføre ei felles-økt der amerikanske Eric Booth foredro om kreativ samhandling. Booth er en velrenommert kursholder og inspirator, ikke minst for større kulturinstitusjoner og -skoler under utvikling og fornying.

Micaelsen i begge ender

Innholdsmessig rommet de to samlingene det samme, og i samme rekkefølge - med ett unntak: Vera Micaelsen fra Norsk kulturråd/Den kulturelle skolesekken holdt åpningsforedrag på BTV-samlingen, mens hun holdt avslutningsforedrag på samlinga for Oppland og Hedmark.

Ellers ble begge samlingers deltakere bydd samme meny; professor Arne Krokan fra NTNU tok for seg «Den digitale arena» i foredragsform, Elin Gullesen Bratt, prosessveileder i relasjonsledelse, foredro om det å være en prestasjonsleder.

Det fins tre fordypningsmoduler i De unges arena, og minst to av disse vil bli belyst hver gang. De tre områdene er kreativ samhandling, den digitale arena og kulturelt entreprenørskap. På første samling ble de to førstnevnte fokusert både i foredrags- og verkstedkursform, mens kulturelt entreprenørskap var tema i verkstedkursform.

bullet proof: Elverumsbandet Bullet Proof underholdt begge prosjekts deltakere i forkant av begge festmiddager.

om ledelse: Elin Gullesen Bratt tok for seg "Å være en prestasjonshjelper".

for alle: Eric Booth holdt foredrag for begge prosjekts deltakere, om Teaching Artists.

gruppearbeid: Hallingdøler i "sirkeldialog".

den digitale arena: Lage Thune Myrberget holdt verkstedkurs.

Mestring, motivasjon og muligheter

De unges arena er et utviklingsprogram som skal styrke kulturskolen som de unges arena gjennom et kvalitativt godt kunst- og kulturfaglig tilbud for aldersgruppa 13-18 år, med fokus på motivasjon, mestring og muligheter.

De unges arena fokuserer kulturskolens fem basisfag - dans, musikk, skapende skriving, teater og visuell kunst - sett i sammenheng med de nye valgfagene i ungdomsskolen.

Programmet gjennomføres som tre-årige prosjekt i fylker og regioner der alle kommuner inviteres til å delta med sin

kulturskole og en samarbeidspart, det være seg en ungdomsskole eller annen etablert arena for ungdom i alderen 13-18 år.

Fordypning og videreutvikling

Deltakernes kompetanse skal styrkes gjennom fordypning og videreutvikling innen eget fagområde. Dette ved at det blant annet tilføres nye arbeidsmåter både innen eget fagområde og på tvers av ulike disipliner.

Kommunene betaler en deltakeravgift på 20.000 kroner per prosjektår for en såkalt helplass som inkluderer seks personers deltakelse på to nettverkssamlinger og

en fagdag samt full pensjon og overnatting i tilknytning. Kulturskolens leder skal delta som prosjektansvarlig i sin kommune. Vikar- og reiseutgifter dekker kommunene selv.

Og i tillegg til det faglige påfyllet, skal deltakerne få inspirasjon gjennom kunstneriske innslag av høy kvalitet samt sosial trivsel rundt en festmiddag og de øvrige måltidene på samlingene.

Neste nettverkssamlingsuke i de to prosjektene blir uke 42, 14.-18. oktober.

tekst og foto: egil hofslø

sjarmerte publikum: Barnehageunger fra Stjørdal i samspill med Raymond Sereba.

KOM! Frem med de yngste i fokus

stjørdal: Et par håndfuller med barnehagebarn høver seg som gjester på en konferanse med fokus på kultur for de yngste.

Og ikke bare som gjester; for på Hell tok en del av de yngste gjestene fra to stjørdalsbarnehager grep om musikkframføringen også. Sammen med Raymond Sereba - musiker, pedagog, danser, skuespiller - ga de øvrige konferansedeltakere en fornøylig og betagende forestilling i form av et kunstnerisk verksted.

Raymond Sereba fra Elfenbenskysten har blant annet danset ved nasjonal-

balletten i Elfenbenskysten, undervist i dans ved Center for Afrikansk kulturformidling i Oslo og turnert mye gjennom Rikskonsertene. Han var på konferansen i forbindelse med at Rikskonsertenes prosjekt Barnas verdensdager ble presentert, av prosjektleder Bente Aster.

Ansatte i kulturskoler og barnehager var målgruppa for KOM! Frem, en ny erfaringsspredningskonferanse som ble arrangert i Stjørdal i april.

Fokus på kulturskoletimen

Det var Norsk kulturskoleråd, Nasjonalt senter for kunst og kultur og Dronning Mauds Minne Høgskole som arrangerer den nasjonale konferansen. Rica Hell Hotel i Stjørdal var arrangementssted.

Prosjektleder Ragnhild Skille sier at årets konferanse var viktig og nyttig også for kulturskoleansatte som fra neste skoleår av skal arbeide med Kulturskoletimen i SFO-/skoletida.

kunst i barnehagen: Foredrag ved Ann-Hege Lorvik Waterhouse.

smak av afrika: Raymond Sereba tok barn og voksne med til et musikalsk Afrika.

Foredrag og verkstedkurs

Konferansen inneholdt både foredrag og verkstedkurs. Blant bidragsyterne var:

- filosof og forfatter Einar Øverenget
- musiker og låtskriver Rasmus Rohde
- Elin Angelo, philosophiae doctor
- inspirator og formidler Grethe Bekkevold
- forfatter og dramaturg Widar Aspeli
- forfatter og forteller Heidi Dahlsveen

- Nora Kulset, leder av musikkmanesjen
- Kristin Løseth Waade, produsent i Musikk i Nord-Trøndelag
- Ann Hege Lorvik Waterhouse, høgskolelektor i forming

Det ble arrangert et torg med kunstneriske innslag og erfaringsutvekslingsmuligheter. Videre en paneldebatt og «Se hva som skjer ...» - med tips fra fjern og nær.

For deltakere i prosjektet KOM! Barnehage «tjuvstartet» konferansen en dag tidligere.

I løpet av våren evalueres arrangementet og det vil bli tatt stilling til om dette er noe en ønsker å gjenta og i så fall hvor hyppig.

tekst og foto: egil hofslı

avslutter: Einar Øverenget holdt avslutningsforedraget. Her sammen med prosjektleder Ragnhild Skille.

barnas verdensdager: Bente Aster presenterte Rikskonsertene-prosjektet.

Tverrfaglig spenningsroman

horten: Forfattere fra ungdomsskolen og illustratører fra kulturskolen - samt en veiledende profesjonell forfatter. Tverrfaglig arbeid ligger bak spenningsromanen «Mysteriet på Borrehaugene».

Boka er et produkt mange skal ha sin bit ære for å ha skapt. Ikke mindre enn 300 elever på niende trinn ved tre skoler skrev forrige skoleår en fantasifull og frodig historie via en skrivestafett i et prosjekt der den lokale forfatteren Kurt Aust var veileder underveis.

- Boka er en hyllest til vikingtida, og til en av Nord-Europas mest unike samlinger av gravhauger, sier rektor Marit Lundstad ved Horten kulturskole, som mønstra fem illustratører som alle er elever i fordypning visuelle kunsthøgskolen ved Horten kulturskole. Sammen har de laget samtlige av bokas illustrasjoner. De fem er Ella Cornelia Forsberg, Mina

Alette Pete, Simon Brandal Nilsson, Edvard Wetten Åsend og Tiril Skaane Dåstøl.

Illustrasjonene på utstilling

I forbindelse med boklanseringa ble det også holdt en utstilling der illustrasjonene ble vist fram i større format.

- Overskuddet av boksalget vil gå til neste lokale bokprosjekt og arenaer for nye mysterier er det mange av i vår kommune, sier Lundstad. - Prosjektet ble støttet av midler til skapende skriving fra Norsk kulturskoleråd. Boka er en oppfølger av et tilsvarende skriveprosjekt for fire år siden da ungdomsskoleelever

bokomslaget: «Mysteriet på Borrehaugene» byr på spenning knyttet til vikingtida.

skrev «Mysteriet på Karljohansvern» i samarbeid med samme lokale forfatter.

tekst: egil hofslø

illustratører fra kulturskolen: Ella Cornelia Forsberg (f.v.), Simon Brandal Nilsson, forfatter Kurt Aust, Mina Pihl Pete og Tiril Skaane Dåstøl. foto: privat

sammen om bok: elever fra tre ungdomsskoler og en kulturskole samarbeidet om boka «Mysteriet på Borrehaugene». foto: privat

Opprop: Ja til flere rom for spilleglede

oslo: Oppropet Rom for spilleglede mener alle fortjener gode rom for kreativ utfoldelse - ikke rom som er uegnet, dårlige eller til og med helsefarlige.

Oppropet utfordrer alle de politiske partiene til å sørge for at kulturlivet får samme modell for finansiering av øverom som idretten har til sine bygg og anlegg.

Dårlig luftkvalitet, vanskelige lysforhold, uønsket støy og laber akustikk. Slike forhold møter mange av de over 500.000 kulturentusiastene og kulturskoleelevne som ukentlig samles for å spille, synge i kor, danse eller drive teater på skoler, gymsaler og kulturhus landet over. Mange av disse er barn og unge.

Rom for spillegledes målsetting: Om fem år skal det lokale musikk- og kulturlivet ha egnede rom for opplæring, utøving og formidling.

Rom for spilleglede har også som mål at alle kommuner innen fem år skal ha kartlagt kvaliteten og behovet for

kulturlokaler i sin kommune og vedtatt en strategi for kulturarenaene som er forankret i kommuneplanen.

Over en halv million ildsjeler

Det er et tilnærmet samlet kulturliv som står bak oppropet Rom for spilleglede. Kampanjen er satt i gang av Norsk musikkråd, som har med seg landets musikk- og kulturorganisasjoner. Undersøkelser i flere kommuner viser at det ikke er uvanlig at halvparten av øvingsrommene som er i bruk i dag er uegnet til formålet.

Kampanjens mål er lik finansieringsmodell for kulturen som for idretten. Finansieringsordningen for utbygging og rehabilitering av lokale idrettsbygg i kommunene er slik: Ved bygging av lokale idrettsanlegg, utløses statlige midler på cirka én firedel av utgiftene. Tilsvarende fins ikke for øverom og kulturarenaer.

De kommunale kulturbudsjettene omfatter tilskudd til idrett og kultur i samme budsjett-pott. Oppropet mener at ulikheten i finansieringsmodellen gjør at kulturen systematisk taper kampen om de kommunale midlene. Oppropet mener at dagens modell gjør at kommunene velger å bygge idrettsanlegg fremfor kulturanlegg.

Oppropet kan støttes

Vil du støtte oppropet kan du gjøre det på nettstedet underskrift.no. Der finner du oppropet ved å skrive Ja til flere rom for spilleglede i søkefeltet.

tekst: egil hofslis

Superlørdag med symfoniorkester

trondheim: I 2012 fikk en del av ungdommene som var nominerte til Drømmestipendet i Sør-Trøndelag oppleve en dag med Trondheim Symfoniorkesters musikere, gjennom å delta som observatører på en øvelse med orkesteret med påfølgende konsert. I mai tok TSO og Norsk kulturskoleråd Sør-Trøndelag samarbeidet videre til "Superlørdag med TSO", hvor målsettingen var synliggjøring av viderekomende sørtrøndersk ungdom før høyere kunstutdanning. Cirka 50 ungdommer i aldersgruppa 13-20 år deltok på konserten som tuttimusikere, i ensemble eller som solister, og konserten ble en fantastisk synliggjøring av ungdom i startgropa. Konserten inneholdt også framføring av bestillingsverket "Bilder fra et Tivoli" skrevet av Trygve Brøske, med musikere både på og utenfor scenen.

Populært dansesteg

brønnøysund: Det myldret av danseglatte unger på scenen da "Dansesteget" hadde sin avslutningsforestilling i vår ved Kulturskolen i Brønnøy, skriver banett.no. En forestilling med særegne uttrykksformer hentet fra jazzdans, hip hop og folkedans. Foreldre, søsken, besteforeldre og andre hadde møtt opp i hopetall til forestilling. Der var det også en utstilling for elevene som har deltatt på kunstverksted. Og mens danseren Trine Saltermark har stått for gjennomføringen av "Dansesteget", er det kunsthøysler Inger Hilde Nyrud som har ledet kunstfagelevne gjennom et 20-timers kurs.

"Alice i Eventyrland" i Karmøy

kopervik: Mandag 22. april var det premiere på Karmøy kulturskoles oppføring av "Alice i Eventyrland" ved Kopervik kulturhus. "Det var etter vår mening en spennende og morsom forestilling. Selv om "Alice i Eventyrland" er et kjent stykke, var det presentert på en original måte", skriver karmsundavis.no. Det ble 16 forestillinger totalt, og fire ulike grupper presenterte forestillingen i hver sin uke. 130 skuespillere fra tredje til sjuende klassetrinn har vært med.

Minikorstevne på Plassen

molde: I april satte Molde kulturskoles fire barnekor hverandre i stevne på Plassen. Medvirkende var Sellanrå SFO barnekor, Langmyra SFO barnekor, Vågsetra SFO barnekor og Kulturskolens barnekor. Hvert kor fremførte to-tre sanger hver før det hele ble avsluttet med et heidundrende fellesnummer; "Godterisangen" fra Olsenbanden jr.-filmene. Det skal ha vært stor stemning både blant aktørene og i det store publikummet som hadde funnet veien til Plassen denne kvelden, melder molde.kulturskole.no.

Stryn kulturskule jubilerer

stryn: Kommende høst er det 25 år siden Stryn kommunale musikkskule ble startet. Men allerede denne våren har jubileet blitt markert i Stryn, blant annet gjennom flere konserter. Men den store jubileumskonserteren blir arrangert 8. november, i forbindelse med Kultur natt-arrangement i Stryn Kulturhus. Den jubilerende kulturskolen var i starten en ren musikkskule, men fra 2000 ble det også etablert undervisningstilbud i dans, visuell kunst og teater. I tillegg til egne undervisningsopplegg leverer Stryn kulturskule i dag tjenester også til skolekorpsene i Stryn og Vikane.

Klatremus i Lillehammer

lillehammer: Teaterlever ved Lillehammer kulturskole viste i mai "Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen". I Kulturhuset Banken fikk publikum se resultatet av alt arbeidet teaterlevne på sjette og sjuende klassetrinn har lagt ned i denne oppsetningen. Lillehammeroppsetningen var en fullversjon av Torbjørns Egners velkjente og populære skuespill.

Hvor ble kunstnerne av?

oslo: Før var Kunstnerne Hus i Oslo stedet "alle" ville henge, men de siste årene har det vært temmelig dødt her. Nå forsøker en å gjenopplive stedet, også ved samarbeid med Oslo musikk- og kulturskole. – Vi henvender oss nå til alle generasjoner. Vi arrangerer blant annet miniHuset i samarbeid med Oslo musikk- og kulturskole. Det er for barn fra seks til ti år der de kan lage sin egen utstilling, med egen vernissasje og stor feiring, sier formidlings- og programansvarlig Marie Buskov ved Kunstnerne Hus til osloby.no.

Storsatsing med unik elevmedvirkning

brekstad: Den storstilte oppsetningen av «Bugsy Malone» har vært en ubetinget suksess for Ørland kulturskole. Samtlige av skolens 310 elever har vært involvert i prosessen.

I slutten av april var det premiere på gangsterdramaet «Bugsy Malone» i Ørland kulturhus. I løpet av den to timer lange forestillinga sørget over 130 kulturskoleelever fra sang, dans, drama, animasjonsfilm og musikk for at publikum fikk en uforglemmelig opplevelse. Det er ikke første gang Ørland kulturskole setter opp en storsatsing. Det som er nytt og unikt er - i følge rektor Gunn Kristin Ørsleie - at elevene har deltatt i både prosjektstyring og markedsføringen.

- Vi ønsket å engasjere så mange elever som mulig, og opprettet derfor elevgruppa KultArr, som et gratistilbud for kulturskoleelever fra sjuende trinn og oppover. De har gjort alt fra å sende ut sponsorbrev til å dokumentere prosessen og forestillingen. De har laget Bugsy-blogg, plakater, flyers og program, for ikke å snakke om et kjempestort skilt som står midt i den største rundkjøringa i Ørland. Ungdommene i KultArr har i det hele tatt gjort en fantastisk jobb, og har i aller høyeste grad bidratt til at Bugsy Malone ble en stor publikumssuksess, sier Ørsleie.

Stort foreldreengasjement

«Bugsy Malone» er et gangsterdrama som utspiller seg i forbudstidas Chicago på 1930-tallet. Manuset er imidlertid omskrevet til en ørlandsversjon og musikken tilrettelagt band, blåserekke og fiolin. 130 kostymer, kulisser og rekvisitter som skal gjenspeile tidsånden har blitt sydd og snekret.

- Elevene fra visuelle kunsthøgskolen har sammen med lærere og foreldregrupper gjort en flott jobb med å redesigne gamle

lokal variant: «Bugsy Malone» med lokal vri ble et stort og på alle måter vellykka kulturskoleprosjekt i Ørland kommune. foto: ørland kulturskole

klær til tidsriktige kostymer. For å få et så stort prosjekt opp å gå har vi vært helt avhengige av foreldre og andre ildsjelers innsats. Foreldregrupper har stått for sminking og styling av hår, de har vært ansvarlig for påkledning under øvinger og forestillinger, sørget for matservering, vært scenecrew og backstagecrew og inspisient. Det har vært mye å holde styr på. Det er kulturskoleelever i alle rollene, og du kan jo selv tenke deg; 130 barn med en gjennomsnittsalder på 10 år, sier en stolt ørlandsrektor.

Viktig synliggjøring

Det tok drøyt åtte måneder fra planleggingsstart til premiere. Hvor mange timer som er lagt ned totalt tør Ørsleie knapt tenke på. - Det har gått med utallige timer og veldig mye ubunden arbeidstid, for å si det sånn. All fagkompetanse som regi, scenografi, koreografi og musikk er hentet fra egen stab. Lærer, elever og foreldre har virkelig lagt sjela sin i dette prosjektet og gjort en kjempejobb. Det har vært en god og lærerik prosess. Den største utfordringen har vært å sy i hop en så stor forestilling. Vi har med barn i fire-femårsalderen, og deres utfordring er å forstå at de er en viktig brikke i en

stor forestilling. Det blir mye venting. Når det er sagt er det fantastisk å se hva som bor i barna og hvordan de vokser med oppgavene, sier Ørsleie.

Ørland kultursenter framsto i «good old fashion» stil på forestillingsdagene. En T-Ford fra 1923 var plassert i vranglearealet, og kulturskoleelever som ikke deltok i selve oppsetningen sørget for underholdning i foajeen ved ankomst og under pausen.

I løpet av tre forestillinger i Ørland kultursenter samt en skoleforestilling i Rennebu, har til sammen 1100 sett Ørland kulturskoles versjon av «Bugsy Malone».

- Dette har vært et stort løft for kulturskolen både faglig sett og markedsføringsmessig. Synlighet, og det at folk ser viktigheten av skoleslaget er alfa og omega, spesielt dersom en er nedskjæringstruet. Det er utrolig mye styr og trøkk mens det står på, men du verden hvor mye vi har fått igjen, avslutter Gunn Kristin Ørsleie.

tekst: hege arstad

GØY MED UKULELE!

En pedagogisk bok skrevet av Elisabeth Thormodsrud som til daglig underviser i ukulelespill i skolen.

Fantastiske og fargerike illustrasjoner underbygger teksten og gjør innlæringen enda morsommere! I teoridelen får du mange gode tips og i sangdelen er det tatt med gamle kjente – og helt nye sanger.

Pris kr. 199.-

Olga A Holter:

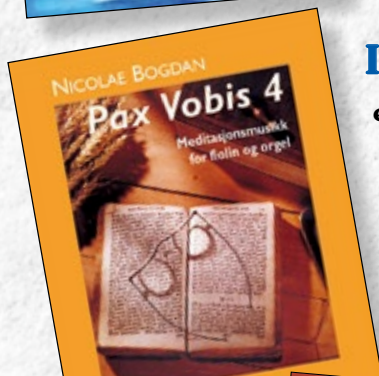
MUSIKKEN FORTELLER

Tsjajkovskij: Svanesjøen

Det er ofte lettere å huske melodiene fra balletter og operaer enn selve fortellingen som utspiller seg.

Olga A Holter har i eventyrform skrevet historien om Svanesjøen og arrangert utsnitt av Tsjajkovskijs musikk. På denne måten blir man kjent med både historien og hvordan komponisten uttrykker dette.

CD med musikken innspilt medfølger.

IMPRESSIONS for piano

er allerede blitt et populært hefte.

Her finnes 12 av de mest besøkte melodiene på You Tube.

Pris kr. 199.-

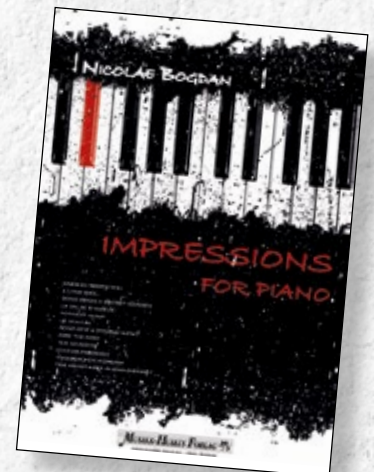
Mange har ventet på

Nicolae Bogdan:

PAX VOBIS 4

arrangert for fiolin og orgel

Arrangementer av samme gode kvalitet som i de 3 foregående heftene. Inneholder 20 arrangementer bl.a.: *Memory, My heart is yours, Danse mot vår, In a Monastery Garden, Forrest Gump, Gabriellas sang, Tir'na Noir.*

MUSIKK-HUSETS FORLAG A/S

– OSLO –